

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської філології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРЕКЛАД

підготовки **бакалавра**
спеціальності **035 Філологія**
освітньо-професійної програми **Мова і література (англійська). Переклад**

Силабус освітнього компонента «ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРЕКЛАД» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська). Переклад».

Розробник:

Чарікова І. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Шкамарда О. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри англійської філології, протокол № 1 від 30 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри

проф. Ущина В. А.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
		Лекції 6 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 48 год. Консультації 10 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) 10 год. Консультації 18 год.
		Самостійна робота 118 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

II. Інформація про НПП

Прізвище, ім'я та по батькові	Чарікова Ірина Василівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри англійської філології
Посада	доцент
Контактна інформація	м.т. (066)9624809
	icharikova@vnu.edu.ua,
Дні занять	Згідно розкладу
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК. Особливості змісту ОК «Військовий переклад» зумовлені необхідністю підготовки високопрофесійних вузькопрофільних фахівців в закладах вищої освіти. Особисте самовизначення – це ключове завдання ОК «військовий переклад» на факультеті іноземної філології, що допоможе ЗО зробити правильний вибір напрямку професійного зростання. ОК дозволяє включити іноземну мовленнєву діяльність в інші види діяльності, а також інтегрувати знання з різних предметних галузей та сформувати міжпредметні вміння та навички. Опанування даного ОК вчить самостійно ставити мету, шукати інформацію та оволодівати навчальними діями самостійного контролю та оцінки.

2. Пререквізити та постреквізити ОК. Комунікативна спрямованість ВОК «Військовий переклад» дозволяє розвивати культуру міжособистісного спілкування на основі морально-етичних норм відносин, рівноправ'я і відповідальності. Раса, що відрізняє цей ОК від інших ОК перекладознавчого циклу, це наявність великої кількості термінів і якомога точний виклад текстового матеріалу за відносної відсутності образно-емоційних стилістичних засобів. В ході вивчення пропонованої ОК опрацьовуються перекладацькі навички і вміння (переклад з листа, письмовий переклад, абзацно-фразовий переклад, послідовний переклад). Крім того, ОК «Військовий переклад» дає ЗО можливість отримати знання з тем, пов'язаних з організацією, озброєнням, принципами бойового застосування збройних сил. Матеріал, що використовується на лекційних і практичних заняттях, дозволяє оволодіти основною військовою термінологією по видам збройних сил, а також граматичними і лексичними засобами, які використовуються для опису військових матеріалів.

Пререквізити ОК передбачають наявність у ЗО знань та компетентностей, здобутих з ОК «Основна іноземна мова», «Вступ до

перекладознавства». До постреквізитів ОК відносимо компетентності з таких ОК, як «Практичний курс письмового перекладу», «Практичний курс усного перекладу».

3. Мета і завдання освітнього компонента. Мета ОК – сформувати іноземну комунікативну компетенцію ЗО, створити системне уявлення про військовий переклад, а також про основні етапи військової історії України і країн, мова яких вивчається. До завдань навчальної ОК входить:

- створити умови для підвищення якості мовної підготовки ЗО;
- розширити лінгвістичний, філологічний та загальний кругозір ЗО;
- розвинути потребу в практичному використанні мови в різних сферах діяльності;
- розвинути та вдосконалити основні комунікативні навички і вміння, що забезпечують здатність ЗО підтримувати бесіду іноземною мовою з тем, запропонованих до вивчення;
- Розширити уявлення ЗО про можливості використання іноземної мови як засобу пізнання навколишньої дійсності з військової історії, географії та культури країни, мова якої вивчається;
- сформувати базові мовленнєві навички і вміння в галузі військового перекладу.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод кейс-технологій; частково-пошуковий метод; інтерактивний метод, метод презентації, практики в спілкуванні; методи дистанційного навчання

4. Результати навчання (компетентності). У результаті вивчення ВОК ЗО повинні володіти такими компетентностями:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 5. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

Тема 1. Military Interpreting: basics, specifics, prerequisites, influences.	6	2			2	2	ДС + ДБ
Тема 2. Aspects of military-related texts translation from English into Ukrainian	8	2			4	2	ДС + ДБ
Тема 3. The nature of war and warfare.	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 4. National security and collective security	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 5. Peace Operations	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 6. Organization of the US Armed Forces vs Armed Forces of Ukraine	10		4		4	2	ДС + ДБ + РК / 2
Тема 7. US vs Ukraine DOD organization	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 8. US vs Ukrainian Strategic Forces	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 9. Branches, Services and Units of the US / Ukrainian Armed Forces	10		4		4	2	ДС + ДБ + РК / 2
Тема 10. Maintaining the Force	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 11. Military Ranks	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 12. Drills and Ceremonies	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 13. Radiotelephone Procedure	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 14. Weapons of Mass Destructions	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 15. Military Topography	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 16. Small Arms	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 17. Artillery Materiel and Missiles	8		4		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 18. Armor materiel	6				4		ДС + ДБ +

			2				РК / 2
Тема 19. Aircraft Armament and Materiel	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 20. Naval Armament	6		2		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 21. Air defence Materiel and Communications	8		4		4		ДС + ДБ + РК / 2
Тема 22. Types of Combat and Combat Support	10		4		4	2	ДС + ДБ + РК / 2
Разом	150	4	50		86	10	40
Види підсумкових робіт							Бал
Підсумкова / залікова контрольна робота							Т / 60
Усього	150	4	50		86	10	100

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Key Issues of Military Translation							
Тема 1. Military Interpreting: basics, specifics, prerequisites, influences.	10	2			6	2	ДС + ДБ
Тема 2. Aspects of military-related texts translation from English into Ukrainian	11	2			7	2	ДС + ДБ
Тема 3. The nature of war and warfare.	19		2		15	2	ДС + ДБ + РК / 2
Тема 4. National security and collective security	19		2		15	2	ДС + ДБ + РК / 2
Тема 5. Peace Operations	18		1		15	2	ДС + ДБ + РК / 2
Тема 6. Organization of the US Armed Forces vs Armed Forces of Ukraine	18		1		15	2	ДС + ДБ + РК / 2
Тема 7 US vs Ukrainian Strategic Forces	19		2		15	2	ДС + ДБ + РК / 2
Тема 8 Radiotelephone Procedure	18		1		15	2	ДС + ДБ + РК / 2
Тема 9 Weapons of Mass Destructions	18		1		15	2	ДС + ДБ + РК /

							2
Разом	150	4	10		118	18	40
Види підсумкових робіт							Бал
Підсумкова / залікова контрольна робота							Т / 60
Усього	150	4	10		118	18	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. Передумови становлення наукової школи військового перекладу в Україні.	10	16	Український військовий переклад та перекладачі
Тема 2. Концептуальні одиниці апарата теорії військового перекладу	10	16	Проблематика досліджень в галузі військового перекладу
Тема 3. The contextual over the referential in military translation	10	16	The context of military environments
Тема 4. Aspects of military-related texts translation from English into Ukrainian	10	14	Translation of English neologisms in military and political texts
Тема 5. Lexical and grammatical aspects of military translation	10	14	Lexical features of English military discourse
Тема 6. The techniques of English-Ukrainian translation of military discourse.	12	14	Structural and semantic features of military discourse
Тема 7. Translation of military terminology.	12	14	Terminology for map reading and land navigation
Тема 8. Peculiarities of translation of military slang from English into Ukrainian	12	14	Compiling a glossary of English military slang and idioms one needs to know
Разом:	86	118	

IV. Політика оцінювання

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється ЗО за ВОК, становить 100 балів, яка є сумою балів за поточне оцінювання (40 балів) та підсумковий контроль (60 балів). У випадку відсутності на занятті чи невиконання одного із видів обов'язкових робіт по темі ЗО отримує 0 балів за невиконаний вид роботи. У разі поважної причини ЗО може перездати тему під час проведення консультацій.

ЗО можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

ЗО, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю ВОК. У цьому випадку ЗО інформує НПП про свої здобутки. НПП має право самостійно визначити валідність, заявлених ЗО отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади; – 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць; – 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б;

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки і рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7. При цьому ЗО у встановлені терміни подає заяву на ім'я проректора та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету відповідно до схвальної резолюції проректора з навчальної роботи та рекрутації з урахуванням Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, самостійно виконувати навчальні завдання, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, під час підготовки презентації та розробки дидактичних матеріалів, коректно посилаючись на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у вигляді тесту. Кількість балів підсумкового контролю 60 балів за письмовий тест. Для письмового контролю пропонуються комплекти тестових завдань.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Не зараховано (необхідне перескладання)

90-100 – Здобувач повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми ОК, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми освітнього компонента, розуміє його значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.

82-89 – Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання навчальної програми ОК. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми освітнього компонента, виконав завдання кожної теми поточного контролю.

75-81 – Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми навчальної програми ОК, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми освітнього компонента. Окремі завдання кожної теми поточного контролю виконав не повністю.

67-74 – Здобувач засвоїв лише окремі теми навчальної програми ОК. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань освітнього компонента, окремі завдання кожної теми поточного контролю не виконав.

60-67 – Здобувач засвоїв лише окремі питання навчальної програми ОК. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми освітнього компонента. Виконав лише окремі завдання кожної теми поточного контролю.

1-59 – Здобувач не засвоїв більшості тем навчальної програми ОК, не вміє викласти зміст більшості основних питань освітнього компонента. Не виконав більшості завдань кожної теми поточного контролю.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1.Балабін В.В., Лісовський В.М., Чернишов О.О. Основи військового перекладу (англійська мова). Підручник. Київ, 2008, «ЛОГОС». 588 с.

2. Балабін В.В. Основи військового перекладу: (Англ. мова): Навч. посіб. К.: Логос, 2004. Ч. I. 208 с.
3. Блощинський І. Г., Яремчук І. А. Військовий переклад (англійська мова) : підруч. Хмельницький : вид-во НАДПСУ, 2016. 440 с.
4. Дзюба М.Т., Жарков Я.М., Онищук М.І., Ольховой І.О. Нарис теорії і практики інформаційних операцій: Навч. посіб.; За заг. ред. В.В. Балабіна. К.: ВІТІ НТУУ «КПІ», 2006. 472 с.
5. Довідник НАТО. – NATO: Office of Information and Press, Brussels, Belgium, 2001. 608 с.
6. Чернишов О.О. Основи військового перекладу: (Англ. мова): Навч. посіб. Ч.2.; За ред. В.В. Балабіна. Ф.: Поліфаст, 2004. 162 с.